

ΔΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΟΛΑΡΙΟ: ΠΩΣ ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΝ ΤΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Στις 2 Απριλίου 2025, οι Ηνωμένες Πολιτείες ανακοίνωσαν ένα νέο, επιθετικό πακέτο εμπορικών μέτρων, που περιλαμβάνει την επιβολή ενιαίου δασμού 10% στις περισσότερες εισαγωγές, καθώς και την εισαγωγή μιας νέας «ανταποδοτικής» δασμολογικής πολιτικής για χώρες με υψηλά εμπόδια στο αμερικανικό εμπόριο. Αυτοί οι δασμοί, παρά που διατυπώνονται ως μέσο για τη ριζική διαπραγμάτευση εμπορικών ισορροπιών και την ενίσχυση της εθνικής ανταγωνιστικότητας, έχουν ουσιαστικότερες επιπτώσεις που ξεπερνούν το εμπόριο προϊόντων και φθάνουν στη καρδιά των παγκόσμιων νομισματικών ροών: τη συναλλαγματική ισοτιμία του δολαρίου.

Αρθρογράφος: Στάθης Σιδεράτος
Μέλος Γραμματείας του ΣΕΔ

LIBERATION DAY RECIPROCAL TARIFFS

Το Παράδοξο της Συναλλαγματικής Επίπτωσης

Κατά την κλασική οικονομική θεωρία, η επιβολή δασμών από μια χώρα όπως οι ΗΠΑ τείνει να ενισχύει το νόμισμά της. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι δασμοί περιορίζουν τη ζήτηση για εισαγόμενα αγαθά - και κατά συνέπεια, μειώνεται η ανάγκη μετατροπής δολαρίων σε ξένα νομίσματα.

Country	Tariffs Charged to the U.S. (Including Country Modifications and Trade Barriers)	U.S.A. Discounted Reciprocal Tariffs
China	67%	34%
European Union	39%	20%
Vietnam	90%	46%
Taiwan	64%	32%
Japan	46%	24%
India	52%	26%
South Korea	50%	25%
Thailand	72%	36%
Switzerland	61%	31%
Indonesia	64%	32%
Malaysia	47%	24%
Cambodia	97%	49%
United Kingdom	10%	10%
South Africa	60%	30%
Brazil	10%	10%
Bangladesh	74%	37%
Singapore	10%	10%
Israel	33%	17%
Philippines	34%	17%
Chile	10%	10%
Australia	10%	10%
Pakistan	58%	29%
Turkey	10%	10%
Sri Lanka	88%	44%
Colombia	10%	10%
Peru	10%	10%
Nicaragua	36%	18%
Norway	30%	15%
Costa Rica	17%	10%
Jordan	40%	20%
Dominican Republic	10%	10%
United Arab Emirates	10%	10%
New Zealand	20%	10%
Argentina	10%	10%
Ecuador	12%	10%
Guatemala	10%	10%
Honduras	10%	10%
Madagascar	93%	47%
Myanmar (Burma)	88%	44%
Tunisia	55%	28%
Kazakhstan	54%	27%
Serbia	74%	37%
Egypt	10%	10%
Saudi Arabia	10%	10%
El Salvador	10%	10%
Côte d'Ivoire	41%	21%
Laos	95%	48%
Botswana	74%	37%
Trinidad and Tobago	12%	10%
Morocco	10%	10%

Πηγή X: <https://bit.ly/42iEE mz>

Οι ΗΠΑ εισάγουν λιγότερα, πληρώνουν λιγότερους ξένους προμηθευτές και κρατούν περισσότερα δολάρια «εντός συνόρων». Έτσι, δημιουργείται μια σχετική σπανιότητα δολαρίων στην παγκόσμια αγορά, οδηγώντας σε ανατίμηση του νομίσματος.

Παράλληλα, οι εμπορικές ροές - εισαγωγές και εξαγωγές - έχουν διαχρονικά ασύμμετρο και σταθερό αντίκτυπο στην αγορά συναλλάγματος. Ενώ άλλοι παίκτες, όπως οι επενδυτές, οι κεντρικές τράπεζες ή οι εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων, μπορεί να εξισορροπούν τις κινήσεις τους, οι εισαγωγείς και οι εξαγωγείς δημιουργούν συνεχή και προβλέψιμη πίεση για συναλλαγές νομισμάτων. Ένας Κορεάτης κατασκευαστής τηλεοράσεων που πουλά στις ΗΠΑ χρειάζεται να μετατρέψει τα δολάρια που λαμβάνει σε γουόν, ενώ ένας Αμερικανός εξαγωγέας αεροσκαφών που πουλά σε κορεατικές εταιρείες έχει το αντίθετο πρόβλημα: να μετατρέψει τα γουόν σε δολάρια. Οι κινήσεις αυτές γίνονται καθημερινά και με συνέπεια, τροφοδοτώντας τη ζήτηση για συναλλάγματα προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Η Αντίδραση της Αγοράς και το Δίλημμα των Επενδυτών

Ωστόσο, η εικόνα δεν είναι τόσο απλή. Μετά την ανακοίνωση των νέων δασμών, το δολάριο υποχώρησε σημαντικά έναντι βασικών νομισμάτων όπως το ευρώ, το ελβετικό φράγκο και το ιαπωνικό γεν. Η πτώση αυτή ερμηνεύτηκε ως αντίδραση των αγορών στο ενδεχόμενο μιας ευρύτερης αναστάτωσης στο διεθνές εμπόριο και στην παγκόσμια οικονομία. Οι επενδυτές εγκατέλειψαν πιο ριψοκίνδυνα assets και στράφηκαν σε «ασφαλή καταφύγια», τόσο σε επίπεδο νομισμάτων (JPY/CHF) όσο και επενδύσεων, όπως τα κρατικά ομόλογα και ο χρυσός.

JPYUSD

Πηγή: <https://bit.ly/4iU8mWa>

CHFUSD

Πηγή: <https://bit.ly/4clTu0g>

Οι χρηματιστηριακοί δείκτες S&P 500 και Nasdaq Composite σημείωσαν απότομες πτώσεις, με τον δεύτερο να οδηγείται επίσημα στην bear market. Η αγορά φοβάται όχι μόνο τις άμεσες επιπτώσεις των δασμών στις εμπορικές σχέσεις, αλλά και τις δευτερογενείς επιπτώσεις όπως η επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης και η ενίσχυση πληθωριστικών πιέσεων.

Το κύριο δίλημμα της ανάπτυξης του δολαρίου είναι στο πού θα κυριαρχήσει η ισορροπία: από την μία, η θεωρητική ανατίμηση λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας δολαρίων και μειωμένων εισαγωγών ενώ από την άλλη, η πτώση του λόγω ανησυχιών, αβεβαιότητας και φυγής κεφαλαίων σε πιο σταθερές νομισματικές ζώνες. Αν η παγκόσμια εμπιστοσύνη στο δολάριο ως ασφαλές αποθεματικό νόμισμα κλονιστεί λόγω εμπορικών συγκρούσεων και γεωπολιτικών εντάσεων, τότε η αναμενόμενη θεωρητική ενίσχυση μπορεί να μετατραπεί σε αποδυνάμωση...

Ταυτόχρονα, η ίδια η ανατίμηση του δολαρίου μπορεί να εξουδετερώσει ένα μέρος από την επίδραση των δασμών, καθιστώντας τα εισαγόμενα προϊόντα ελκυστικότερα για τους Αμερικανούς καταναλωτές, ακόμη και με τον πρόσθετο φόρο λόγω της ενδυνάμωσης του Αμερικάνικου νομίσματος. Αυτό δημιουργεί ένα ενδιαφέρον παράδοξο: τα μέτρα που στοχεύουν στη μείωση του εμπορικού ελλείμματος, μπορεί να μη φέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα λόγω της συναλλαγματικής αντανάκλασης που αυτά προκαλούν.

Η επιβολή δασμών επηρεάζει το δολάριο όχι μόνο μέσα από την άμεση μείωση εμπορικών ροών αλλά και μέσω της πιο σύνθετης λειτουργίας της αγοράς συναλλάγματος. Οι δυνάμεις που ενεργοποιούνται είναι αντικρουόμενες: η θεωρητική ανατίμηση λόγω περιορισμού της προσφοράς δολαρίων, απέναντι στην πραγματική αποδυνάμωση λόγω φόβου, αβεβαιότητας και φυγής σε ασφαλή νομίσματα. Η επίδραση τελικά εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο οι δασμοί μεταβάλλουν τις διεθνείς ισορροπίες - όχι μόνο εμπορικά, αλλά και ψυχολογικά.

Αυτός είναι και ο λόγος που η ισοτιμία του δολαρίου μετατρέπεται πλέον σε βαρόμετρο της παγκόσμιας εμπιστοσύνης στις Ηνωμένες Πολιτείες - όχι μόνο ως εμπορικό εταίρο, αλλά και ως νομισματικό πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας.

Αποποίηση Ευθύνης (Disclaimer): Το παρόν άρθρο βασίζεται σε πληροφορίες που προέρχονται από αξιόπιστες πηγές, καθώς και σε προσωπικές αναλύσεις και απόψεις του συγγραφέα. Παρόλο που έχει καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ακρίβεια και την εγκυρότητα των πληροφοριών, ενδέχεται να υπάρχουν ανακρίβειες ή παραλείψεις και δεν αποτελεί προτροπή για αγορά ή πώληση κινητών αξιών. Δεν υπάρχει πρόθεση να επηρεάσω κάποιον.

Πηγές:

- CHFUSD: <https://bit.ly/4clTu0g>
- JPYUSD: <https://bit.ly/4iU8mWa>
- WSJ: <https://bit.ly/3FWbaU4>
- X: <https://bit.ly/42iEE mz>